

Univers Pedagogic

pro

Nr. 44 (833),
8 decembrie 2022

Săptămânal al Ministerului Educației
și Cercetării al Republicii Moldova

Campania de promovare a carierii didactice, la Cahul

Ministerul Educației și Cercetării din Republica Moldova cu susținerea Misiunii Înaltilor Consilieri ai Uniunii Europene a continuat la Cahul, în regiunea de sud a Republicii Moldova, în incinta Universității de Stat „B.P.Hasdeu”, campania de popularizare a profesiei didactice și de promovare a instituțiilor pedagogice.

La eveniment au participat studenții anului final de la specialitățile pedagogice de la Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul, Universitatea de Stat din Comrat, Universitatea de Stat „Gr. Țamblac” din Taraclia, Colegiul „Iulia Hasdeu” din Cahul, Colegiul „Mihail Ciachir” din Comrat, profesorii tineri angajați în licee, gimnazii și grădinițe, învingători ai concursului „Pedagogul anului”, rectori, directori de licee și peste 100 de elevi din sudul Republicii Moldova, viitori absolvenți de liceu și gimnaziu.

Ministrul Educației și Cercetării, Anatolie Topală, a vorbit despre importanța profesiei de pedagog,

aceasta fiind fundamentală pentru educarea profesioniștilor și viitorilor cetățeni ai Republicii Moldova. Ministerul Educației și Cercetării acordă un șir de facilități celor care optează pentru cariera didactică: burse mai mari pentru studenții de la profilul pedagogic, o indemnizație pentru cadrele didactice debutante în sumă de 120 000 de lei în primii trei ani de activitate, compensații pentru achitarea facturilor la încălzire și energie electrică, precum și 0,75 normă didactică pentru un salariu întreg. Ministerul Educației și Cercetării face tot posibilul să atragă cadre tinere în sistemul educațional și continuă să întreprindă acțiuni pentru creșterea atractivității profesiei de pedagog, dar și pentru motivarea lor de a rămâne în sistem, de a crește profesional.

Rectorul Universității de Stat „B.P.Hasdeu” din Cahul, Sergiu Cornea, a trecut în revistă oportunitățile de formare profesională în domeniul „Științe ale educației”, prezentând oferta educațională a universității, multiplele posibilități ale instituțiilor de învățământ superior, dar și a accentuat faptul că o deosebită atenție

este acordată specialităților cu profil didactic.

La cele trei paneluri de discuții cu studenții de la specialitățile pedagogice, cu tinerii specialiști debutanți și cu profesorii, câștigători ai Concursului „Pedagogul Anului” viitorii specialiști s-au putut familiariza atât cu oportunitățile de formare profesională în domeniul „Științe ale educației”, cât și cu facilitățile pentru studenții de la această disciplină, dar și cu avantajele la absolvire și la angajare.

Evenimentul s-a încheiat cu activități în atelierele practice de prezentare a ofertelor educaționale de la instituțiile de învățământ superior și de la colegiile pedagogice. Potențialii viitori pedagogi au manifestat interes pentru programele educaționale. Elevii participanți la eveniment au primit materiale promoționale cu îndemnul „Profesori buni, țară prosperă. Alege să devii profesor” și au avut parte de un program artistic.

Campania de promovare a carierei didactice „Profesori buni, țară prosperă. Alege să devii profesor!” va continua în nordul țării, la Bălți.

Tehnică de calcul pentru digitalizarea învățământului profesional tehnic

57 de instituții de învățământ profesional tehnic au recepționat tehnică de calcul pentru scopuri educaționale în cadrul Proiectului „Promovarea Învățământului Profesional Tehnic pentru o Economie Verde”, prin ordinul ministrului Educației și Cercetării. Aceasta vine să contribuie la promovarea calității procesului educațional și la procesul de digitalizare a învățământului profesional tehnic, să stimuleze utilizarea și dezvoltarea materialelor digitale de învățare.

Ministerul Educației și Cercetării (MEC) implementează mai multe acțiuni orientate spre digitalizarea învățământului profesional tehnic, printre care: utilizarea sistemului de management în educație (SIME), implementarea modului e-admitere, utilizarea registrului electronic, elaborarea și dezvoltarea materialelor digitale de învățare ș.a.

Prezenți la eveniment, secretarul de stat al Ministerului Educației și Cercetării, Galina Rusu, și reprezentantul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei, Vladimir Fonari, au felicitat instituțiile beneficiare și le-au îndemnat să utilizeze cât mai eficient tehnica și tehnologiile informaționale atât în organizarea, cât și în managementul procesului educațional.

Galina Rusu a mulțumit Ministerului Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Agenției de Cooperare și Dezvoltare a Elveției (SDC) și Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) pentru suportul oferit în susținerea inițiativelor MEC pe dimensiunea digitalizării învățământului profesional tehnic și pentru contribuția la dezvoltarea capacităților instituțiilor de învățământ profesional tehnic prin dotarea acestora cu echipamente IT.

NORTEK – o nouă oportunitate de a spori potențialul de cercetare, inovare și transfer tehnologic

Primul Centru de inovare și transfer tehnologic din regiunea nord (NORTEK) a fost inaugurat la Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți în prezența oficialilor de rang înalt: Natalia Gavrița, prim-ministra Republicii Moldova, Andrei Spînu, viceprim-ministru, ministrul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Anatolie Topală, ministrul Educației și Cercetării, E.S. Kent D. Longsdon,

ambasadorul Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova; E.S. Steven Fisher, ambasadorul Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord în Republica Moldova, Scott Hocklander, directorul Misiunii USAID în Moldova, Karin Borovic, șefa Secției cooperare pentru dezvoltare, Ambasada Suediei, Maria Prisacari, directorul Agenției de Dezvoltare Regională (ADR) Nord, Ghenadie Șmulșchii, vi-

ceprimar al municipiului Bălți, precum și a reprezentanților asociațiilor din sectorul privat, ai mediului academic și ai societății civile.

Autoritățile și-au propus un plan ambițios de modernizare a sistemului educațional, de creștere a competitivității și potențialului de

cercetare, inovare și transfer tehnologic. Prin intermediul parteneriatului dintre sectoarele public și privat, cu suportul financiar al Guvernului Republicii Moldova, în sumă de 25 mil. de lei, pentru renovarea clădirii în care se află centrul și cu investițiile din partea Ministerului Educației și

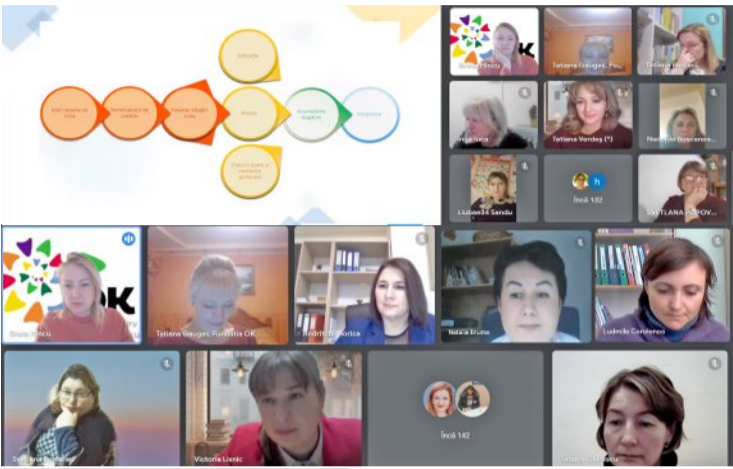
Cercetării și a partenerilor de dezvoltare - USAID Moldova, Guvernele Suediei și Marii Britanii - proiectul a devenit realitate.

Centrul de inovare și transfer tehnologic NORTEK va impulsiona și accelera dezvoltarea regiunii de nord a Republicii Moldova, va crea premise pentru atragerea investițiilor și dezvoltarea afacerilor în regiune, oferindu-le studenților și tinerilor profesioniști acces în laboratoare, săli de conferințe, zone de colaborare, precum și birouri pentru start-up-uri în domeniile TIC, auto, design și altor industrii.

Gradul de dezvoltare al acestor domenii influențează direct competitivitatea economică a unei țări, nivelul de rezistență al populației, de aceea Ministerul Educației și Cercetării dă prioritate în strategiile sale de dezvoltare și în planurile de activitate pentru anii următori sectorului de cercetare.

Educație financiară gratuită pentru cadrele didactice și manageriale formate în cadrul Centrului Formare Continuă și Leadership

Departamentul Educația adulților și Dezvoltare personală din cadrul Centrului Formare Continuă și Leadership (CFCL) al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” a desfășurat, la 1 decembrie, în parteneriat cu Fundația pentru Educație Financiară „OK”, atelierul cu genericul „Inițiative educaționale inovatoare: Fitness Financiar”. Activitatea se înscrie în șirul de ateliere gratuite, organizate pentru cadrele didactice și manageriale înscrise la Programul „Academia Managerului debutant” în perioada septembrie – noiembrie 2022.

Cei peste 160 de participanți au abordat în cadrul atelierului cele mai importante aspecte ale educației financiare, împreună cu Tatiana Gaugaș și Greta Hincu, formatori în cadrul Fundației „OK”. De asemenea,

au executat online teste de educație financiară și au comentat rezultatele acestora, făcând comparație cu date naționale și internaționale. Au învățat ce înseamnă siguranța financiară, cum să economisească banii, cum să distribuie bugetul în dependență de nevoi și priorități, ce atitudine să ia față de bani, cum să își facă rezerve pentru a putea gestiona situațiile de criză etc.

Conform declarațiilor făcute de Viorica Andrițchi, director al Centrului Formare Continuă și Leadership, în contextul acordului de parteneriat între CFCL și FEF „OK”, atelierul susmenționat vine să dea start unor colaborări frumose, unor serii de întâlniri fructuoase. Respectiv, de educație financiară se vor bucura și cadrele didactice și manageriale înscrise la programele planificate pentru anul 2023.

Oxana RAȘ

PSIHOLOGUL RĂSPUNDE

CARE ESTE ROLUL ȘCOLII ÎN STAREA DE BINE A CĂPILULUI?

Evenimentele din ultimii ani au influențat negativ starea de bine a întregii populații, dar cel mai mult a fost afectată populația tânără. În ultimii doi ani am observat un flux tot mai mare de informații cu privire la sănătatea mintală și importanța menținerii ei.

Pentru că un copil se află o mare parte din timp la ȘCOALĂ, aceasta ocupă un loc important în crearea stării lui de bine. Calitatea relațiilor pe care le au copiii între ei, pe care le au cu cadrele didactice, precum și calitatea mediului de învățare, influențează fundamental starea lor de bine. Vă voi oferi un exemplu în acest sens. Acum câteva zile am avut un caz la cabinet, când un elev de gimnaziu care a avut mici incidente neplăcute cu câțiva elevi și adulți timp de două zile la rând, a treia zi s-a îmbolnăvit brusc și a rămas acasă, având febră mare. Presupun că organismul lui fragil a somatizat, iar la copii somatizarea este foarte frecventă. În cazul lor, se întâmplă des că stresul și emoțiile intense și dificile pe care le simt să fie exprimate sub forma unor simptome fizice. Există studii care demonstrează faptul că mediul fizic, social și emoțional, în care elevii se află o mare parte din timp, poate afecta sănătatea lor fizică, emoțională și mentală și starea lor de bine, precum și influențează rata abandonului școlar.

Condițiile care predispon elevul la formarea unei stări de bine sunt următoarele:

1. În școală este cald, sigur și se recompensează învățarea;
2. Cadrele didactice promovează în special cooperarea și mai puțin competiția;
3. Psihologul școlar oferă susținere și facilitează comunicarea deschisă;
4. Majoritatea profesorilor încurajează activitățile creative;

5. În instituție sînt regulamente care interzic pedeapsa fizică și promovează interacțiunea
6. nonviolentă pe terenul de joacă, în clasă și între personalul școlii și elevi, prevenind în felul acesta, pedeapsa fizică, agresivitatea, hărțuirea, tachinarea și violența.

Există mai mulți factori de care depinde crearea stării de bine în școală, și anume:

1. **Profesorii sunt factorul cel mai important în crearea unei atmosfere eficiente și incluzive** - rolul profesorului include grija pentru bunăstarea psihică a elevilor.
2. **Susținerea cooperării și învățării active** - când elevii cooperează, încadrarea în învingători și învinși este mai puțin evidentă și, prin urmare, se evită umilirea celor considerați mai puțin competenți în anumite subiecte.
3. **Interzicerea oricăror forme de abuz sau bullying** - existența unor reguli clare și corecte și aplicarea lor cu consecvență este vitală pentru menținerea disciplinei în orice școală.
4. **Dezvoltarea activităților creative** în consolidarea procesului de învățare, odihna și relaxarea joacă un rol important. Recreațiile asigură elevilor oportunitatea schimbului informațional, timpul liber fiind vital în dezvoltarea imaginației elevilor. Este important ca școala să asigure oportunități, facilități și timp pentru învățarea unor meșteșuguri și arte, precum și condiții în care elevii să poată acționa fără presiunea performanței sau a evaluării.
5. **Legătura dintre școală și familie prin implicarea părinților, asigurarea parteneriatului școală-elev-părinte.** Impli-

Aurelia ZLOTEA,
Psiholog, IPLT
„Mihai Eminescu”,
orașul Anenii Noi

care a părinților în activitățile școlare și luarea deciziilor este un pilon esențial al școlilor care promovează sănătatea și atmosfera prietenoasă. Se discută foarte mult în ultima perioadă în domeniul educațional despre pedagogizarea părinților, care este considerată cheia succesului în asigurarea unui proces educațional de calitate. Părinții sunt primii profesori ai copilului, ei începând educarea lui în mediul familial. Împreună cu părinții, școala își are rolul ei bine stabilit, intervenind în dezvoltarea copilului și influențând starea lui de bine.

6. Promovarea oportunităților egale de participare la luarea deciziilor - școlile prietenoase copiilor, precum este și liceul unde activez la moment, asigură elevilor suportul emoțional și social și îi ajută să dobândească încrederea în sine, dezvoltă diverse abilități sociale și de comunicare în public, foarte necesare pentru menținerea stării de bine a copilului.

Pentru a avea o stare de bine în școală, copiii trebuie să se simtă în siguranță din punct de vedere emoțional. Ei au nevoie de experiențe pozitive, de spațiu personal pentru a fi singuri cu ei înșiși și în același timp au nevoie de sentimentul de conexiune cu alte persoane, în special cu cei care sunt importanți pentru ei emoțional. Iar școala, în acest sens, joacă un rol primordial.

ARTA DE A FI ȘI DE A RĂMÂNE PEDAGOG

Proiectul de parteneriat educațional „FII PEDAGOG PENTRU TOTDEUNA!” a ajuns și la Sângerei, în IPLT „OLIMP”.

Urmând strategia acțională a Campaniei Naționale, elevii, profesorii și părinții acestui prestigios liceu au manifestat o excelentă cultură a comunicării pedagogice în raport cu actualii studenți, viitorii profesori de limba și literatura română.

Motivația științifică și metodologică a fost la ea acasă, prin discursul educațional de excepție, realizat de către profesori deosebiți și de elevi minunați. Aceștia au construit o veritabilă platformă a inter-/ transdisciplinarității pedagogice, ilustrând studenților ghidarea activităților de învățare la clasă a elevilor, capacitatea lor de esențialitate a domeniilor studiate, dezvoltarea intelectuală a acestora, prin sarcini de lucru provocatoare, încurajarea interacțiunii sociale a elevilor și orientarea lor axiologică spre performanță.

Lecțiile de limba și literatura română au pus studenții să rezoneze profesional cu măiestria didactică de integrare a valorilor naționale în educația lingvistică și literar-artistică la clasa a II-a, elucidată de către

învățătoarea Steluța Guțu; cu strategia hărții mentale aplicată creativ și ghidată sugestiv pe țesătura textului literar (în clasa a VIII-a) de către profesoara Larisa Cucuș; cu utilitatea Atelierului de lectură și scriere în clasa a V-a, ordonat didactic și realizat ilustrativ de către profesoara Veronica Golban; cu intersecțiile axiologice pluridisciplinare română-istorie, în clasa a IX -a, realizate convingător și consistent de către actualii masteranzi ai Facultății de Filologie și Istorie, Catedra de limba și literatura română, la Programul „Inter-/ transdisciplinaritate și strategii didactice”, de către profesorii Ludmila Moroșanu și Igor Crihan; cu activitatea intelectu-

ală de înaltă complexitate transdisciplinară „Apa, prioritate a vieții”, susținută excelent cu elevii din clasa a XII-a de către eminentele cadre didactice, membre ale echipei de proiect Larisa Cucuș (limba și literatura română), Victoria Tabarcea (biologie), Constantin Matveev (geografie), Lilia Spănu (psihologie), Maxim Guzun (religie), Maria Pinte (chimie).

Creșterea imaginii de sine a elevilor a fost edificată studenților prin terapia muzicii și a dansului popular de către pedagogul Adrian Chiriac, care, împreună cu ansamblul de dansuri populare „Andrieș”, a susținut un regal al valorilor folclorice, integrate

educației pentru cultură și spirit românesc în postmodernitate.

Doamna Ludmila Șișcanu, manager iscusit și pedagog de performanță, laolaltă cu întreaga echipă administrativă a liceului - Larisa Melinte, Larisa Dobrojan, Victoria Stamatina, Victoria Golban - au demonstrat o dată în plus că pedagogia nu se face de ochii lumii, iar pedagogul de azi e model profesional și uman pentru cel de mâine. Împreună cu aceasta, crește speranța că profesionalizarea judicioasă și creativă a studenților asigură sistemului educațional stabilitate, iar copiii - fericire. A subscris acestui de mare impact deziderat și domnul Mihai Curciuc, șeful adjunct al Direcției Educație Sângerei, demonstrând reală adeziune la campania noastră.

Echipa de studenți a fost însoțită de către șeful Catedrei de limba și literatura română, doctorul habilitat Adrian Ghicov, și conferențiarul universitar Aliona Zgardan, care au exprimat convingerea că formarea abilităților de rezolvare a problemelor pedagogice, gestionarea eficiență a temerilor și emoțiilor pedagogilor, dezvoltarea creativității și responsabilității pot fi învățate mai eficient pe calea practică a didacticii pașilor mărunți.

Sursa: upsc.md

„Noi, învățătorii, cel mai des aplecăm capul la urechea școlarului. Ei au nevoie să ne audă mai întâi, apoi ne ascultă, ne privesc și acționează”

Interviu cu Silvia Cricovan, învățătoare la Liceul Teoretic „Alexandru Ioan Cuza” din Chișinău

Silvia Cricovan s-a născut la 24 august 1966, în satul Tătărești, raionul Strășeni. Manifestarea dnei în domeniul pedagogic a fost inițiată în cadrul Institutului Pedagogic „Ion Creangă” (actualmente UPSC), acolo unde și-a făcut studiile superioare.

În cei 34 de ani dăruiți profesiei de învățător Silvia Cricovan a depus toate eforturile să devină mai bună. Astfel, s-a înscris la diverse concursuri și activități de la care, dacă nu cu premii, s-a întors cu multă experiență și bune practici. Drept exemplu pot servi: „Pedagogul Anului”, concurs de proiecte didactice, organizat de AO Centrul Internațional „La strada”; „Learning 4 future”, concurs pentru cadrele didactice, organizat de ARTICO; „Metode interactive la disciplina „Educație pentru media”, concurs pentru cadrele didactice organizat de CJI etc. Tot efortul depus în domeniu a fost apreciat cu premii și diplome de către Direcția Generală Educație Tineret și Sport a Primăriei municipale, Centrul pentru Jurnalism Independent etc. De altfel, în anul 2018, Silvia Cricovan este Laureată a Concursului Municipal „Pedagogul Anului”, unde obține locul 2.

Pentru că are, totuși, o predilecție pentru media, se poate mândri cu publicațiile sale apărute în ziarul „Făclia”, „Florile dalbe” și în revistele „Învățătorul modern”, „Pedagogul Anului” (2018).

Datorită experienței pe care o are, Silvia Cricovan a fost invitată să facă parte din grupul de autori pentru curriculum la disciplina școlară Dezvoltare personală.

Nu ar fi ea Silvia Cricovan dacă ai găsi-o stând retrasă, liniștită în colțul ei. De acest fapt m-am convins doar în câteva minute de dialog cu învățătoarea de la Liceul Teoretic „Alexandru Ioan Cuza”. Dacă ar fi să decidă pe cont propriu, ziua nu ar avea sfârșit, așa cum nu are nici energia pe care o emană. În cele ce urmează sperăm să „inundăm” cu entuziasm pedagogic întregul corp didactic care va da citire acestui dialog.

– Ați „împletit” armonios pasiunea pentru învățământul primar și educația pentru media. Cum vă reușește?

– Interacțiunea mea cu disciplina Educație pentru media a început în primăvara anului 2018, când am acceptat inițiativa Centrului pentru Jurnalism Independent (CJI) de a participa la un stagiu de instruire pentru predarea acestui curs opțional. A fost și rămâne o experiență plăcută până în prezent. Elevii de azi nu sunt cei de ieri. Ei trăiesc într-o altă lume informațională. Iar școlarul mic, fiind mai vulnerabil, mai credul, poate fi ușor manipulat. Atunci mi-am propus această acțiune - predarea. Învățăm și învățăm împreună cu copiii, iar CJI ne oferă o gamă variată de instrumente, activități interesante, ce motivează atât cadrul didactic, cât și elevii. Concursurile organizate pentru elevi la treapta primară, cum ar fi materiale video, desen, eseu s-au reflectat în performanțele discipolilor mei, fiind apreciați la nivel înalt. Sunt onorată să promovez Educația pentru media împreună cu elevii mei, care adoră această disciplină opțională.

– Sunteți activă pe rețele de socializare și promovați activitățile desfășurate împreună cu elevii. Are oare învățătorul poftă de online după ce stă ore întregi asupra caietelor cu teme de acasă?

– Rețelele de socializare au fost și rămân pentru noi, pedagogii, un instrument de promovare a activităților proprii, precum și a elevilor. Prin ele promovăm, totodată, și imaginea instituției în care activăm. Să nu uităm și de imaginea părinților, familiei în general. Cu câtă mândrie urmăresc postările învățătoarei, unde sunt relatate evenimente de succes din viața copiilor lor! Nu văd o problemă de timp. E un moment frumos, ce-mi aduce satisfacție profesională. Comentariile de felicitare, mulțumire, apreciere sunt un prilej în plus de a fi mai insistentă, de a-mi dori mai mult.

– În anul 2018 vă „descoperam” pe locul doi la Concursul Pedagogul Anului la nivel municipal. Ați avut și alte tentative de a vă remarca în acest concurs?

– Concursul „Pedagogul Anului” (2018) a fost o provocare. Atunci nu mi-am propus să iau trofeul, Marele Titlu, ci să mă afirm. Mi-am dorit răspunsul la întrebarea: „Dacă n-aș fi învățătoare, atunci cine aș fi?”. Și în al 34-lea an de activitate pedagogică la această întrebare găsesc același răspuns: „Tot învățătoare m-aș face!”. Iar concursul „Pedagogul Anului” a demonstrat această împlinire profesională. E foarte plăcut să trăiești emoția când un elev necunoscut (lecția

prezentată în colectiv nou de elevi, liceu străin) se apropie la final de lecție și spune: „Mulțumesc, doamnă învățătoare, pentru lecție!” ... O emoție de neuitat, când o profesoară, care mă vede pentru prima dată, dar asistă la prezentarea probei de concurs - tema de acasă - „Pedagogul - în numele viitorului”, se apropie la final și-mi zice: „Felicitări! Jos pălăria pentru atitudine!”. Emoții, emoții și doar pozitivism. Dacă am avut alte tentative de a mă remarca în acest concurs? Probabil: să mă simt a câta oară mândră de nobilul nume „Pedagog”.

– Elevii Dvs., deși mici, se implică în desfășurarea diverselor activități și obțin rezultate bune în cadrul concursurilor. Cum reușiți să le încurajați creativitatea și logica?

– Citeam un articol într-o revistă de specialitate și mi-au rămas în memorie careva expresii „a scrie despre pedagogii - Oamenii Mari ai Școlii (școala are și oameni mici-elevii) - un prilej de reflecție pentru mine...” Ce înseamnă să fii cu adevărat „Om Mare”, Învățător? Cum să-l încadrez pe „omul mic”, școlarul, în activitatea extracurriculară ca să nu uite și de activitatea de bază - învățarea. Probabil, tot misterul se află în comunicare și atitudine. Expresiile „trebuie”, „ești responsabil” le asociez cu ideile „mi-aș dori”, „aș prefera să încercăm împreună”. Cei mici văd în noi, cadrele didactice, un prieten mai mare și acceptă cu plăcere provocarea de a participa la concursuri, în special bazate pe creativitate. Descopăr talente în muzică, artă plastică, teatru prin realizarea inteligențelor multiple chiar din primele luni de școlarizare.

– Atunci când vin în clasa I, copiii se despart cumva de un mediu în care au fost mai mult dădăciți. Cum faceți față caracterelor și percepțiilor diferite? Cum reușiți să îi aduceți în aceeași „albie”?

– Elevul de clasa I este cetățeanul responsabil de mâine. În acest context, adaptarea școlară este foarte importantă. Cum să motivezi un copil de 7 ani să învețe, când el are mai multă poftă de joacă, cum să-l motivezi în continuare să citească, când el dorește mai mult să privească filme cu desene animate, mai nou, să se joace în telefon (era digitalizării!). Sunt mulți, sunt diferiți, dar trebuie să facem împreună un singur lucru - să învățăm comunicând. Și atunci, învățăm jucându-ne: dramatizăm, experimentăm, improvizăm Zâne din povești și procesul pornește. Probabil, noi, învățătorii, cel mai des aplecăm capul la urechea școlarului. Ei au nevoie să ne audă mai întâi, apoi ne ascultă, ne privesc și acționează. Un lucru greu, afirmam cândva, dar frumos.

– Știm că azi copiii sunt cruzi și uneori recurg la comportamente agresive în mediul școlar. Fiind diriginți, aveți cumva rolul nu doar de mentor, prieten, ci și de psiholog. Cum aplatizați situațiile de conflict? Cum reacționați fiind în fața unei situații de bullying?

– Comportamentul agresiv - un fenomen al societății. Dar când el este depistat în condițiile școlii este trist. Există cazuri de bullying, situații ce necesită implicare personală. Copilul mic, mai exact școlarul mic, este mai ușor influențat. Nu putem vorbi de o agresivitate majoră.

Prin comunicare și doar prin comunicare rezolvăm situații de acest gen. Punem în valoare exemple proprii, identificăm resurse în modele de comportament drag lor - cum ar fi părinții, frații mai mari. Argumentăm alegerea. Elevul de 7-8 ani își dorește răspunsuri, și răspunsuri argumentate. Trebuie să fim corecți, să permitem copiilor să-și exprime sentimentele, dar fără violență.

– Vă văd mereu implicată în activități desfășurate în colaborare cu bibliotecile din Chișinău. Este greu să determinați elevul să renunțe la jocurile online în favoarea lecturii?

– Față de bibliotecă am un sentiment deosebit: de admirație. Colaborez ani în șir cu biblioteca din cartierul Poșta Veche „L. Rebreanu”. Datorită Proiectului „Chișinăul citește”, am inițiat o colaborare cu biblioteca „Târgu-Mureș”.

Dragostea pentru lectură e o valoare supremă. Din aceste considerente antrezc elevii mei în activități interesante, proiecte, concursuri, întâlniri cu scriitorii. I. Filip, V. Romanciuc, N. Slutu-Soroceanu, E. Plugaru, A. Zaporozjanu au adus Măria sa - Cartea în clasa noastră. Sigur, jocurile online nu sunt excluse, dar scriitorul e pe viu: să-i ascuți opera, apoi să o citești singur e mult mai mult.

– Cum decurge o lecție tipică organizată de Silvia Cricovan?

– Cum decurge o lecție tipică? Conform cadrului ERRE - Evocare, Realizarea sensului, Reflecție, Extindere, recomandat pentru aplicare la ore. Este eficient în procesul de formare a competențelor, deoarece elevii aplică cunoștințele, abilitățile și atitudinile în diferite situații de integrare.

– Care sunt momentele-cheie în predarea unei teme prin care determinați elevul să o însușească lesne și să vină pregătit la lecție? Folosiți surse digitale?

– Pentru a determina un elev să însușească tema, trebuie să-l motivezi. Cunoscut este faptul că, dacă vrei să motivezi pe cineva, trebuie să fii motivat tu însuși. Iar în procesul de predare pun accent pe autoevaluarea și analiza proprie: ce propun?, cum realizez? Utilizez emoțiile pozitive pentru a crea productivitate și motivație pentru învățare: prin joc, stare de competiție, cooperare, crearea unor situații de problemă. Desigur, utilizez la ore surse digitale: diverse platforme educaționale; resurse didactice Wordwall; Educație Online. TIC-ul își lasă amprenta pe instruire, în ziua de azi devenind o resursă necesară și obligatorie.

– Evaluarea criterială prin descriptorii a omis unele emoții legate de notarea elevului neobișnuit să fie apreciat pentru cunoștințele pe care le deține, dar, posibil, a adăugat bătăi de cap învățătorului. Ce metode de evaluare folosiți Dvs.? Este suficient să acorzi elevului un calificativ?

– Evaluarea criterială prin descriptorii are la bază un motto: „Un elev nu învață pentru ca să fie evaluat, dar este evaluat pentru ca să învețe”. Da, inițial, a dat bătăi de cap cadrului didactic, dar ne-a reușit. Accent am pus pe succesul elevului. Elevul apreciat corect este liber în acțiune, învață cu ușurință, este încrezător, se respectă, evaluează acțiunile proprii. De obicei, utilizez diverse instrumente și metode de evaluare: aprecierile verbale, aplauzele, fișele de evaluare reciprocă, observația, portofoliul, proiectul sunt atractive și veridice.

– Cunoaștem că majoritatea școlilor admit ca în clase să fie înscriși mulți copii. Reușiți să oferiți suficientă atenție fiecărui elev?

– Numărul mare de elevi în clasă este acceptabil în toate școlile din țară. Ne bucură că sunt mulți copii școlarizați. E greu de activat, dar lucrul diferențiat, ajustarea metodelor activ-participative la contingentul și numărul mare de elevi în clasă permit realizarea procesului educativ. Ne adaptăm și se adaptează și elevul. O facem împreună.

– În condițiile în care practic fiecare elev și părinte vorbește despre programul prea încărcat, de cât timp are nevoie elevul claselor primare ca să își pregătească tema pentru acasă?

– Temele pentru acasă au fost subiect de discuții ani în șir. Care ar trebui să fie durata temelor pentru acasă? „Cât de mult este prea mult?”. Școlarul mic are nevoie de sarcini integrate, bazate pe scriere și discuție, cercetare și analiză. Cu siguranță, ținem cont de particularitățile de vârstă, abilități. Temele pentru acasă poartă un conținut diferențiat, iar timpul măsoară capacitățile individuale. Ele ocupă 1/3 din volumul subiectului propus la ora de predare; 30-60 min este suficient pentru un elev din clasele primare să-și pregătească temele. Temele pentru acasă au menirea să formeze deprinderi de lucru de sine stătător, dar să nu obosească elevul.

– Ce pasiuni are Silvia Cricovan în afara școlii?

– De 3 ani și jumătate am un nou statut - Bunică. Sunt într-o altă lume - a împlinirii sufletești. Deci, pasiunea nouă - plimbările, călătoriile prin țară cu el. De mic încerc să-i dezvolt gustul pentru frumos, plăcerea de a vizita locuri memorabile, să fie mândru de țara în care s-a născut și trăiește.

– Cu speranța că niciodată nu vă veți pierde entuziasmul și licărul din priviri atunci când vă aflați în sala de clasă, vă mulțumim mult pentru aceste destăinuirii. Cu siguranță vor fi utile cititorilor noștri: învățători și părinți.

Pentru conformitate,
Oxana PaRĂȘciuc

Angajații CFCL participă în rol de experți la activități raionale cu directorii de licee, gimnazii și grădinițe

Direcția Învățământ Tineret și Sport a raionului Briceni a organizat o masă rotundă cu participarea directorilor de licee, gimnaziilor și grădinițe din raion, cu subiectul „Crearea și menținerea mediului stimulativ și cooperant în vederea dezvoltării continue a capitalului uman al școlii”. Cu o prezență majoritară, managerii instituționali au ascultat cu interes diferite abordări și strategii de dezvoltare. Invitați în calitate de experți din domeniul educației au fost Octavian Vasilachi, șeful Centrului Republican de Dezvoltare a Învățământului Profesional din cadrul Centrului Formare Continuă și Leadership al UPSC, Lilia Dandara, conferențiar universitar, doctor în drept, prorector al Universității Cooperatist-Comerciale, și Boris Slipenschi, doctor, conferențiar universitar, rectorul Universității „Perspectiva”.

Octavian Vasilachi a vorbit publicului despre importanța ghidării în orientarea profesională a elevilor de către cadrele didactice, care au misiunea să-i ajute să

înțeleagă ce profesie ar dori să îmbrățișeze.

Șeful Direcției Învățământ Tineret și Sport, Vitalie Știrbu, a apreciat faptul că experții în

educație au venit să le vorbească despre problemele ce țin de resursele umane, conflictele de interese, reorganizări, probleme stringente cu care se confruntă actualmente

instituțiile de învățământ. Dumealului a menționat importanța formării continue, iar în acest sens a mulțumit directorului Viorica Andrișchi pentru toate

oportunitățile puse la dispoziție de Centrul Formare Continuă și Leadership, astfel îndemnând managerii instituționali să coopereze mai activ cu CFCL pentru a obține un rezultat vizibil în privința creșterii profesionale a cadrelor didactice.

Lilia Dandara a ținut să menționeze faptul că reformarea sistemului de învățământ trebuie să fie realizată în mod complex, ca un sistem comprehensiv: „Dacă operăm modificările sectorial, fiecare pe sectorul său, nimic n-o să reușim. Pentru Centrul de Formare Continuă și Leadership trebuie să fie aplicată o metodologie aparte, evaluare și acreditare, cum se face în România. La noi în țară trebuie de pus pe roate formarea continuă nu numai a profesorilor, dar și a medicilor, inginerilor, contabililor etc.”

Prezentă la acest eveniment, directorul Liceului Teoretic „Grigore Vieru” din or. Briceni, Aliona Caduc, ne-a spus că aceste discuții sunt relevante pentru că ele constituie un ajutor în clarificarea unor aspecte de recrutare, angajare, acte normative legislative și în aplicarea lor în practică.

La eveniment au participat peste 70 de manageri din instituțiile de învățământ din raionul Briceni.

Silvia TURCAN

Comunicăm eficient împreună cu formatorii CFCL

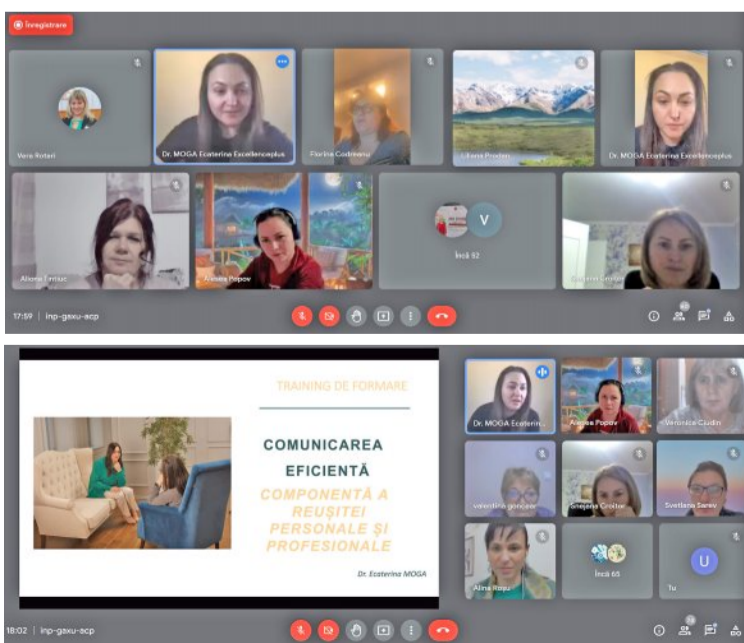
Departamentul Educația adulților și Dezvoltare personală din cadrul Centrului Formare Continuă și Leadership al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” a desfășurat luni, 5 decembrie 2022, atelierul tematic cu genericul „Comunicarea eficientă – componentă a reușitei personale și profesionale”.

Activitatea se înscrie în șirul evenimentelor organizate online și gratuit de formatoarea CFCL, dr. Ecaterina MOGA, psiholog, coach.

În cadrul atelierului cei peste 120 de participanți au luat cunoștință de paradigmele interacțiunii umane și principiile unei comunicări eficiente, inițiată între diverși actori sociali vizând, în special, școala și familia. De asemenea, au analizat căile ce duc spre excelență în realizarea unei comunicări eficiente și căile prin care sunt formați liderii cu atitudine. Fiecare exemplu a fost analizat în particular, făcându-se trimitere la cazuri concrete în care au fost implicați participanții. Astfel, concluzii-

le atelierului au scos în evidență faptul că trebuie să comunicăm mai mult, înțelegând și lăsându-ne înțeleși, deoarece astfel tindem să deschidem larg ușa soluțiilor creative și să descoperim o a treia alternativă. Și nu uităm, așa cum a accentuat dr. Ecaterina MOGA, exemplul fiecăruia decurge din caracterul propriu, din propria personalitate, nu din ceea ce spun alții despre tine, nici din impresia pe care dorești să o faci.

Oxana RAȘ

Rezultatele misiunii de evaluare a Proiectului „Învățământul Superior din Moldova”, discutate cu echipa de experți ai Băncii Mondiale

Experții Băncii Mondiale au prezentat rezultatele misiunii de evaluare și monitorizare a Proiectului „Învățământul Superior din Moldova” (PISM) în cadrul câtorva întreveneri cu ministrul Educației și Cercetării, Anatolie Topală.

Denis Nicolaev, șeful grupului de experți, a apreciat contribuția reprezentanților Ministerului Educației și Cercetării și a echipei de management a proiectului la realizarea acestuia, specificând că, datorită profesionismului ambelor părți, activitățile incluse în planul de implementare a proiectului se derulează, în linii generale, în termenii stabiliți, în pofida riscurilor care au afectat regiunea și țara noastră.

La rândul său, ministrul Educației și Cercetării a mulțumit echipei de experți pentru misiunea productivă, abordarea profesionistă pe toate segmentele și pentru sprijinul acordat părților implicate în implementarea proiectului.

Anatolie Topală a adăugat că PISM rămâne o prioritate pentru instituția pe care o conduce, iar echipa din Republica Moldova va depune eforturi pentru realizarea acestuia la cel mai înalt nivel.

Menționăm că în perioada 28 noiembrie - 2 decembrie 2022 un grup de experți ai Băncii Mondiale au desfășurat o misiune de monitorizare și evaluare a PISM.

Experții au discutat cu reprezentanții Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului

Muncii și Protecției Sociale, Agenției Naționale de Asigurare a Calității, Ministerului Finanțelor și cu echipa de management a PISM.

Subiectele principale au vizat evaluarea progresului în realizarea obiectivelor de dezvoltare ale proiectului, inclusiv sistemele informaționale e-admitere și sistemul informațional al învățământului superior, programul de granturi pentru instituții, dezvoltarea standardelor de calificări, a noilor metodologii de evaluare externă a programelor de studii superioare de master și doctorat, discutarea aspectelor de achiziții, management financiar, management de mediu și social, în perioada implementării PISM, precum și determinarea impactului războiului din Ucraina asupra implementării PISM și asupra eficienței măsurilor de atenuare.

Proiectul „Învățământul Superior din Moldova” prevede intervenții sistematice în domeniile îmbunătățirii calității, finanțării și managementului învățământului superior. Acesta este implementat în perioada 2020-2025 de Ministerul Educației și Cercetării cu suportul financiar al Băncii Mondiale. Valoarea creditului este de 35,7 mln. euro.

Concursul național de eseuri și-a desemnat laureații

Concursul național de eseuri, ce a purtat genericul „Dincolo de text, pe urmele personajului meu preferat”, aflat la ediția a IV-a, și-a stabilit câștigătorii și premianții, dintr-un număr total de 122 de participanți. Elevi din toată țara și-au măsurat puterile în măiestria de a mânui arta cuvântului scris, la diferite categorii de vârste.

Creațiile literare au fost remise spre evaluare în perioada 20 septembrie - 6 noiembrie curent, fiind examinate de un juriu în componența căruia au intrat: Lucia Țurcanu, scriitor, redactor la Editura Arc și redactor-șef adjunct al revistei Sud-Est Cultural; Moni Stănilă, scriitor și jurnalist; Margareta Curtescu, scriitor și poet, președinte al juriului; Olesia Ciobanu, jurnalist; Veronica Boldișor, scriitor, dramaturg; Liubomir Guțu, jurnalist; Natalia Hariton, publicist, secretar al juriului; Cezaria Vasilachi, autor de ghiduri lingvistice.

În serviciul unui ideal

Elevis și studenților pasionați de literatură li s-a propus să-și pună în joc fantezia și să-și exprime visurile, prin identificarea unui personaj preferat din literatura română, însă transformându-i destinul literar, dincolo de textul original, în conformitate cu propriile lor doleanțe și idealuri. Astfel, tinerii urmau să exceleze în arta creativă printr-un text de doar 3-5 pagini dactilografiate, dar și prin pictarea de imagini.

Rezultatele concursului au impresionat mult, scoțând la iveală adevărate bijuterii de talente, rod cumulat al muncii părinților, dascălilor și, desigur, al tinerilor autori

de mărgăritare înșiruite cu pana de scris pe albul imaculat al foii (... sau cu apăsatul tastaturii reflectat în produsul word, un suport material electronic al expresiei artistice, oare mai contează?). Vom lăsa deocamdată fără răspuns această întrebare, ca să ne axăm pe tematicile propriuzise, abordate de tinerii iubitori ai prozei literare. Tematici izvorâte dintr-o creație ce s-a dovedit a fi deloc prozaică, ba chiar debordând de suflul poeziei (chiar dacă în slove fără rime), așa cum le stă bine să se manifeste unor suflete june, în preajma unui început de cale a unei vieți de sine stătătoare.

Cheița magică

„Am aflat despre concurs de la profesoara mea de limba română, Mariana Odobescu. Dumneai este cea care mă îndrumă și mă încurajează mereu să mă pregătesc cu sârg și să particip la diferite concursuri literare. Am fost interesată de la bun început, știind din start despre cine îmi voi face eseu. Am ales-o pe Viorica Vrabie (personajul romanului „Singur în fața dragostei” de Aureliu Busuioac), deoarece vedeam finalul ei altfel, mai apropiat înclinației mele sufletești, iar concursul mi-a dat șansa să împărtășesc acest final

și altor oameni. Inspirația pentru eseu mi-a venit „într-un târziu”, pe la ora 22.00; la început îmi era greu, pentru că nu eram sigură cum este bine să aranjez ideile, ca acestea să fie o expresie fidelă și logică a trăirilor mele lăuntrice. Până la urmă am reușit să descopăr acea cheiță magică ce a dat sens și coeziune lucrării mele, iar în continuare totul a mers strună. Până la urmă, orice act de creație este un miracol. Când scriam, mă simțeam foarte liber și nu mă gândeam atunci că voi lua vreun loc premiant, eram bucuroasă doar din motiv că am putut să schimb ordinea de idei și să continui cartea așa cum aș fi vrut eu”, se confesează Mariana Nicolaescu, elevă în clasa a IX-a a Liceului Teoretic cu Profi de Arte „Elena Alistar” din Chișinău, deținătoarea Diplomei de gradul 3 în categoria ciclului gimnazial.

Rezultate

În cele ce urmează vă prezentăm rezultatele concursului în toate categoriile de vârstă, bilanțul fiind anunțat la acest sfârșit de toamnă, însă cu o dispoziție ce planează magistral peste mohorârea toamnă:

Ciclul gimnazial: 1. Bianca Țurcan, clasa a IX-a, LT „Spiru Haret” din Chișinău (protagonistul romanului „Doc” de Nicolae Esi-

nencu); 2. Teodor Zaporojan, clasa a VIII-a, Școala Internațională Heritage din Chișinău („Piatra lui Tudor Șoimar”, Mihail Sadoveanu „Neamul Șoimăreștilor”); 3. Mariana Nicolaescu, clasa a IX-a, LTPA „E. Alistar”; Diplomă de mențiune pentru Cristina Chirița, clasa a IX-a, LT „M. Eminescu” din Hâncești („Doc”).

Ciclul liceal: 1. Andi Rotaru, clasa a X-a, LT „Vasile Alecsandri” din Chișinău (personajul Nică din „Amintiri din copilărie” de Ion Creangă); 2. Bianca Popov, clasa a XI-a, LCI „Prometeu-Prim” („Doc”); 3. Crina Moraru, clasa a X-a, LT „M. Eminescu” din Hâncești („Enigma Otiliei” de George Călinescu); Diplomă de mențiune pentru Daniela Belinschi, clasa a XII-a, LTR „Aristotel” („Sărmanul Dionis – un erou al zilelor noastre”, Mihai Eminescu).

Colegiu: 1. Ionela Baciu, anul III, Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale din Chișinău (Ilie Moromete din „Moromeții” de Marin Preda); 2. Maxim Gradinari, clasa a X-a, CE „Ion Creangă” din Bălți („Copilul

care l-a pictat pe Dumnezeu” de Aurelian Silvestru); 3. Nicoleta Filipi, anul III, CEITI („A opta reîncarnare”).

„Lasă jelea” – un stat fără viitor

Unicul regret legat de acest concurs ține de faptul că la categoria „Universitate” nu a fost nominalizat niciun laureat. Este știut că exodul tinerelor talente din R. Moldova cunoaște proporții de-a dreptul catastrofale, marea majoritate dintre cei mai buni plecând din țară imediat după absolvirea treptelor preuniversitare de învățământ, fără nicio șansă și dorință de a mai reveni pe aceste meleaguri ale jalei și sărăciei. Așa că nu pot să „las jelea”, o vorbă populară devenită generică, și să nu menționez faptul că în asemenea „cadete” această țară în scurt timp se va pomeni nu doar fără viitor, dar și fără un prezent demn de o ființă umană, precum și cu un trecut ce nu mai interesează pe nimeni (cu excepția celor interesați de istoricul fenomenului corupției, hoției și prostiei, „calități” profund mioritice ce ne duc neostoit, de peste 30 de ani de la independență încoace, pe drumul dărâmării unei parodii statale).

Dacă e să revenim la concursul propriu-zis, vom sublinia că cei mai buni autori urmează să fie premiați cu diplome și seturi de cărți, iar eseurile lor vor fi publicate. De remarcat că evenimentul de creativitate artistică a fost organizat de Muzeul Național de Literatură „Mihail Kogălniceanu” în parteneriat cu: Institutul pentru Inițiativa Culturale și Educaționale, portalurile stiripozitive.eu, #diez.md – știri pentru tineri, editurile Cartier, Arc și Prut Internațional, publicațiile periodice „Revista literară” și „Gazeta de Chișinău”.

Julian BOGATU

„Tekwill în fiecare școală”

Recent în incinta Centrului de excelență în domeniul TIC – Tekwill a avut loc familiarizarea cu „Școala Digitală” – ACUM și în Republica Moldova! În cadrul acestui eveniment a fost prezentat conceptul ce vine să susțină viziunea de digitalizare a educației din țară. Acesta presupune parcurgerea instituțiilor de învățământ printr-un proces de transformare și digitalizare complex și sistemic pe parcursul unui an academic.

Cele 25 de școli participante din țară au trecut prin 6 etape de digitalizare:

- Transformarea Digitală prin integrare eficientă a tehnologiilor în procesul educațional oferite de programul Microsoft Office 365 pentru Educație;
- Transformarea Pedagogică prin implementarea modelului OECD Learning Compass;
- Inovarea digitală a conținutului prin implementarea metodei de predare-învățare „Clasa Inversată”;
- Învățarea bazată pe proiecte STEAM prin integrarea modelelor 3D din biblioteca Corinth;
- Spații de învățare inovativă;
- Program de Mentorat oferit de o echipă de șapte experți în educație pe tot parcursul anului academic, în implemen-

țarea eficientă a programelor inițiativei.

Inițiativa a rezultat cu elaborarea unei strategii digitale susținute de un plan de acțiune și suport calificat oferit de o echipă de mentori în monitorizarea implementării programelor.

Prezentă în sală a fost și Ecaterina Enciu, directorul Instituției Publice Gimnaziul „Mihai Eminescu” din orașul. Cantemir. Am rugat-o să-și expună părerea pe marginea acestui proiect destul de promițător. Iată ce ne-a relatat dumneai: „Ne bucurăm mult de faptul că suntem incluși în cadrul proiectului „Tekwill în fiecare școală”, iar acum și în inițiativa „Școala Digitală”, noi fiind printre cele 25 de instituții selectate. De mult timp ne dorim să îmbunătățim condițiile de studiu al elevilor de la noi din școală, iar aceste proiecte ne ajută enorm în a face

schimbare, prin digitalizare. Instruirile din cadrul proiectului în luna august ne-au familiarizat cu principiile învățării bazate pe competențe în baza modelului propus OECD Learning Compass (Busola Învățării). În urma formărilor date, am lucrat practic asupra elaborării unui produs axat pe cunoștințe, abilități, atitudini și valori, pedagogie digitală. În perioada 26-28 noiembrie am prezentat produsul și ne instruiam cum să-l evaluăm. Suntem nespus de mulțumiți pentru formări, ghidare, organizare, atitudine pozitivă din partea coordonatorilor. Sunt sigură că aceste cunoștințe acumulate vor aduce schimbarea atât în instituția noastră, cât și în celelalte instituții, și se vor reflecta în prezenta și viitoarea generație de elevi.”

Alături de Ecaterina Enciu a fost prezentă și colega sa, Victoria Isac, directorul adjunct al

aceleiași instituții, care a subliniat următoarele: „Școala digitală este o reformă, putem spune, în procesul instructiv. Ne schimbă modul de percepere a metodelor de predare și evaluare și, cel mai important, în opinia mea, este că se pune accent pe dezvoltare de atitudine și valori. Sunt recunoscătoare față de finanțatorii, coordonatorii, mentorii care au asigurat această șansă instituției noastre. Noi continuăm până la finalul anului de studiu să ne instrui și să producem schimbări ce vor pregăti noile generații de elevi pentru a îmbrățișa profesia viitorului.”

Organizatorii au mulțumit partenerilor care au fost alături, în acest pas important în transformarea educației din Moldova - Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, Agenției de Guvernare Electronică, USAID Moldova, Embassy of Sweden in Chisinau, European Union in the Republic of Moldova, UNDP Moldova.

Obiectivul și misiunea proiectului „Tekwill în fiecare școală”

Ținem să menționăm că din cele 333 de școli conectate la „Tekwill în fiecare școală”, 201 sunt din treapta liceală, ceea ce ar însemna 60 la sută din liceele din Republica Moldova. Obiectivul și misiunea proiectului „Tekwill în fiecare școală” este să fie

conectate până la 90 la sută din toate liceele până în anul 2024. Unicul criteriu de selecție este motivația și dorința cadrelor didactice să aplice la acest proiect. Este nevoie de un efort colosal din partea cadrului didactic: este vorba despre timpul personal dedicat studierii la una sau mai multe discipline, practic profesorul se reprofilează. Cei care aplică sunt, în marea majoritate, profesori de informatică, mai exact 60 la sută din 1000 de profesori.

Tatiana Alexeev, managerul de proiect „Tekwill în fiecare școală”, a ținut să ne ofere și câteva detalii: „Avem cazuri de succes, când profesorii de limbile română, franceză, engleză, germană însușesc unele discipline, cum ar fi „Proiectarea și dezvoltarea aplicațiilor mobile”, de exemplu. Deci, noi nu facem selecție, ci totul se întâmplă în mod natural, acceptăm toți doritorii și, până la urmă, rămân cei care depun maxim efort ca să însușească bine acest domeniu. Nu punem pe umerii profesorului să mai caute aditional informație, ca suport le dăm lecții video, surse digitale, lecții text etc. pentru ca ei să le folosească”.

Proiectul „Tekwill în fiecare școală” este unul dintre cele mai promițătoare și este cel mai complex program de cursuri extracurriculare.

Silvia ȚURCAN

„PASIUNEA-N OBIECTIV”

Arta fotografică se deosebește de alte creații îndrăgite de copii prin puterea de a opri cea mai frumoasă clipă, prin exprimarea emoțiilor vizuale, dar și punerea în valoare a sentimentelor interioare redescoperite în exterior.

Expoziția publică raională de fotografii „PASIUNEA-N OBIECTIV”, lansată de Direcția Educație Dondușeni în parteneriat cu Centru de Creație al Copiilor și Adolescenților (CCCA), este o modalitate originală de promovare a locurilor pitorești. Activitatea a avut drept scopuri principale: promovarea unui parteneriat educațional eficient între instituțiile de învățământ general și extrașcolar din subordinea DE Dondușeni; diversificarea tematicii cercurilor extrașcolare din domeniul Știință, Tehnică și Tehnologii, profilul Științe tehnice, tip de activitate: cinema – foto; foto – video; consolidarea departamentului mass-media a Consiliului elevilor; descoperirea și încurajarea elevilor ce au un hobby creativ, care apreciază frumusețea din jur și o stochează/depozitează în fotografii; cultivarea și dezvoltarea competențelor digitale și a celor din domeniul științe și tehnologii; stimularea creativității și a viziunii artistice; valorificarea

comunității prin intermediul fotografiilor expuse aprecierii publice.

Expoziția publică raională de fotografii „Pasiunea-n obiectiv” cu genericul „Toamna-n comunitatea mea” ilustrează viziunea artistică a autorilor și frumusețea localităților din raionul Dondușeni. Aceasta a fost expusă în holul Consiliului raional Dondușeni și a fost apreciată de vizitatori care au lăsat o recenzie (o singură foaie cu numele autorilor preferați) în urna de vot și în mod virtual, pe pagina de Facebook a Direcției Educație Dondușeni. Aprecierile au fost colectate și prin vot virtual în mod anonim prin aplicația Platformei MENTIMENTER.

Concursul a adunat un număr impunător de elevi pasionați de arta fotografică, de natura plaiului, or, tematica acestui concurs era axată pe anotimpul toamna observată în localitățile raionului. Acum, când s-au făcut bilanțurile muncii depuse de fotografiile amatori, vom concludiona: copiilor le-a fost pe plac provocarea. La concurs au participat 22 de comunități din raionul Dondușeni și alte 3 din țară, care au însumat peste 120 de participanți.

Bilanțul aprecierilor, conform sondajului, a scos în evidență cei mai creativi și ingenioși autori care au reușit să valorifice comunitatea lor prin intermediul fotografiilor și să stocheze momente inedite.

Expoziția fotografică „PASIUNEA-N OBIECTIV” a avut la bază următoarele criterii: corespunderea cu generic „Toamna-n comunitatea mea”; valorificarea locurilor pitorești din comunitate; prezentarea diversității aspectuale în cele 4 fotografii; claritate și viziune artistică; originalitate și autenticitate; compoziție, lumină, culoare.

Cei mai apreciați autorii de pe Mentimeter (recenziile din urna de vot și de pe Facebook) sunt: Salomeea Negrescu, s. Târnova (Cea mai apreciată creație!); Vladislav Siminovschi, s. Arionestii; David Demian, s. Baraboi; Rafael Prudnicov,

s. Cernoleuca; Sergiu Guțu, s. Târnova; Arina Deleu, s. Cernoleuca.

Fotografiile amatori s-au evidențiat prin ingeniozitatea de a surprinde răsăritul de soare și fulul toamnă. Ei au înveșnicit zborul frunzei, au ochit prin inimi decupate în cer, în melci, fluturi, pisici etc. Au reușit să surprindă biserica „Albă”, drumuri, coline, școli cu tei și castani, monumente reci și mult aur cules din ramul Toamnei.

Majoritatea au fotografiat cu telefonul, căci prea puțini elevi dispun de aparate de fotografiat.

Participanții au acumulat experiență de cercetare a frumosului și originalității în grădina băștinei pe timp de Toamnă.

Design, Biser; Artă Muzicală (cercurile Canto, Cor, Vocal-instrumental, Fanfara, Ansambluri folclorice, etnofolclorice, de fluierei); Artă Coregrafică (cercul „Dansuri populare”); Artă Teatrală: Arta declamării, literar-dramatic și Domeniul Știință tehnică și tehnologii (cercurile Tineri ecologi și Foto-video).

În cadrul CCCA Dondușeni activează 18 profesori, care, zilnic, conform unui orar bine structurat, dezvoltă multiplele inteligențe celor 609 copii care frecventează cele 22 de cercuri de profil. Aici elevii își formează deprinderi de valorificare a timpului liber, contribuie la dezvoltarea personală multilaterală,

Grație parteneriatului între Direcția Educație Dondușeni, Centrul de Creație al Copiilor și Adolescenților (CCCA) și instituțiile de învățământ general și extrașcolar, activitatea a marcat Ziua Mondială a Televiziunii.

Expoziția este în premieră pentru Centrul de Creație, dar și pentru raionul Dondușeni. În cadrul CCCA Dondușeni există și alte cercuri, ansambluri artistice frecventate de copii și tineri. Activitățile sunt axate pe Domeniul ARTĂ cu Profilurile: Arte plastice (cercurile Arta plastică, Floristica decorativă, Origami, Modelarea bijuteriei,

dar și fac un prim pas în identificarea vocației, or educația nonformală este un factor important de ghidare a elevilor în carieră și de realizare a intereselor și predispozițiilor proprii, manifestând un nivel înalt de motivare și activism.

Discipolii cercului „Tânărul fotograf” de la CCCA Dondușeni s-au evidențiat prin creație, artism și ingeniozitate. Discipolii cercului foto-video, pe lângă faptul că explorează valorile tehnice prin efectuarea experimentelor, demonstrând curiozitate, inventivitate, ingeniozitate, interes pentru cercetare, capătă abilități de a avea perseverență, precizie, de utilizare a limbajului științific, promovează rezultatele proprii justificând necesitatea progresului științific și tehnologic pentru dezvoltarea societății.

Echipa organizatorică de concurs încurajează toate instituțiile extrașcolare din țară să organizeze astfel de concursuri spre cultivarea, dezvoltarea competențelor digitale a celor din domeniul științe și tehnologii, pentru stimularea creativității viziunii artistice, pentru descoperirea și încurajarea elevilor cu hobby creativ, care apreciază frumusețea din jur la adevărata ei valoare și o depozitează în fotografii.

Pentru a manifesta curaj, inițiativă, pricepere, activitate de investigație în acest domeniu al artei, elevii ar trebui să se concentreze pe spiritul de observație, pe creativitate, dar și pe studii, explicațiile coordonatorului.

Cred că a face selfi/poze, a immortaliza unele imagini, scene din viață este o deprindere binevenită pentru tineri, atunci când este cu discernământ.

Liliana GRIGOROVȘCHI-HARAȘNIUC,
membru al echipei de concurs,
director-adjunct
la CCCA Dondușeni,
conducător de cerc
literar-dramatic,
profesoară, grad didactic II

Beneficiile gimnasticii pentru copii la lecțiile de dans

Beneficiile dansului sunt evidente, așa că este necesar să obișnuim organismul cu stresul de la o vârstă fragedă. Mulți dansatori profesioniști numesc gimnastica o ieșire excelentă.

Beneficiile gimnasticii pentru copii sunt incontestabile din mai multe motive:

- Plasticitate și coordonare, se dezvoltă aparatul motor;

- Activitate fizică. Gimnastica le oferă copiilor posibilitatea de a fi activi fizic, iar acest lucru este foarte important la o vârstă fragedă. Copiii activi fizic dobândesc postura corectă și mușchii dezvoltăți, iar exercițiile sistematice au un efect pozitiv asupra sănătății generale;

- Comunicarea cu colegii. Aici copilul se poate adapta în echipă și poate cunoaște copii cu interese similare, ceea ce va fi util în viitor pentru dezvoltarea abilităților de comunicare și lucrul în echipă;

- Caracter volitiv. În școala de gimnastică se însușește voință, responsabilitate și spirit de competiție. Acest lucru dezvoltă personalitatea, o învață să-și atingă obiectivele nu numai în sport, ci și în viață;

- Performanțele demonstrative pot oferi copilului ceva ce nu obține în alte cercuri. Competițiile sunt parte integrantă a gimnasticii. Capacitatea de a demonstra în public este utilă copiilor în diverse domenii, datorită cărora aceștia vor învăța să-și arate abilitățile și să învingă frica.

Lecțiile regulate de dans și gimnastica întăresc postura, dezvoltă auzul muzical, coordonarea și aparatul motor. Aici copiii învață să simtă muzica și să arate corect starea de spirit în mișcări. În plus, mușchii sunt antrenați, rezistența este crescută și se formează acuratețea mișcărilor.

Lecțiile dezvoltă perfect flexibilitatea, dexteritatea, orientarea în spațiu. Antrenează atât corpul, cât și creierul. Secvențele dificile de elemente care trebuie reținute sunt un antrenament excelent al memoriei. Acest sport însușește dragostea față de educația estetică!

Sportul sistematic organizează, disciplinează perfect, te învață să prețuiești timpul, îți oferă o plăcere extraordinară în a-ți controla corpul.

Olga PIȘNENCO,
conducător de cerc,
grad didactic I,
CAE „Curcubeul”,
mun. Chișinău

„Micul prinț” de Antoine de Saint-Exupery: explorare didactică din perspectiva unui receptor intrinsec

„Numai cu inima poți vedea bine, lucrurile esențiale rămân ascunse ochilor.”
(Antoine de Saint-Exupery)

Olesia NICA,
profesoară de limba și literatură română, grad didactic II, master în didactici moderne ale științelor filologice, Gimnaziul „Adrian Păunescu”, s. Copăceni, raionul Sângerei

Literatura este un tărâm vast al cuvintelor și semnificațiilor simbolice, o lume virtuală pe care o poți transforma în realitate prin raportarea la experiența de viață.

Elevul este microuniversul care se transformă treptat într-un Univers plin de cunoaștere, datorită acțiunii educaționale desfășurate cu rafinement intelectual și uman de către un dascăl competent.

Pasiunea pentru lectură este o comoară spirituală, de care se bucură „ochii setoși de cunoaștere”. O lectură calitativă se bazează pe atenție și curiozitate. Cum să-i facem, însă, pe copii să fie curioși? Prin alegerea corectă a textelor recomandate de actele normative instituționale, în conformitate cu preferințele și particularitățile de vârstă ale copilului putem realiza lecții care să rezoneze cu lumea interioară a propriului eu. Un personaj preferat poate deveni un simbol al identității personale: „Vreau să fiu ca el/ ca ea!”, exclamă voința elevului.

Capodopera lui Antoine de Saint-Exupery „Micul Prinț” constituie o cheie de înțelegere a existenței umane, o formă de a recepta invizibilul, frumosul și esența lumii. Or, copiii sunt cei care caută cu ardoare să vadă frumosul în artă, literatură și chiar în cotidian. Fiind destinată atât copiilor, cât și adulților, având ca teme principale prietenia, dragostea și frumosul, această operă se deschide, în primul rând, cu o dedicație adresată lui Leon Werth, care era cel mai bun prieten al autorului. Deși „Micul Prinț” a fost operă care i-a adus celebritatea internațională, Antoine de Saint-Exupery s-a remarcat și ca romancier, eseist și reporter. „Micul Prinț” a fost publicat în 1943, fiind una dintre cele mai populare cărți din toate timpurile, tradusă în 110 limbi.

O importanță deosebită în predarea/receptarea acestei lucrări artistice este rezervată lecturii. Prin varietatea metodelor de citire a unei cărți, copiii își imaginează și conturează trăsăturile eroiului descoperit în carte. Un moment semnificativ în realizarea lecturii lineare și receptive este completarea fișelor cu notițe și observații referitoare la cronotop

și personaje. Astfel, se va urmări prezența actanților în diverse capitole și spațiul descris în fragmentele respective. După elaborarea fișei elevii își vor nota propriile observații în spațiul rezervat:

Capitolul	Personajele	Spațiul	Observații
I-VII	narratorul Micul Prinț	Nisipurile Saharei asteroidul B 612	Spațiul real, prezent
IX-XXIII	Micul Prinț, floarea, regele, vanitosul, bețivul businessmanul, lampagiul, geograful, sarpele	Asteroidul 325, 326, 327, 328, 329, 330 Planeta Pământ	Spațiul creat din amintiri, trecut, itinerarul călătoriei realizate de Micul Prinț

Ochii copiilor sunt mări infinite, pline de mister, dar, în același timp, și de visuri. Ochii lor spun totul ce-i frământă, ce-i deranjează, ce preferințe și așteptări au. Sunt ochii ai sufletului care au nevoie de încurajare, de lumi deschise spre Univers, sunt ochii curioși cu spirit critic. Dacă vrei să te cunoști, întreabă-i pe elevi ce părere au despre tine. Ei realizează cu iscusință portretul ideal al profesorului, fie caricaturizat, fie modelat cu finețe artistică. Îmi aduc aminte cu nostalgie de copilărie, când îi imitam pe unii profesori. Cum credeți, pe care? Pe cei care doreau să fie stăpâni peste noi, peste lecție, școală, sistem educațional și nu numai. Mă amuz, adesea, când îmi amintesc cum le imitam vorba, timbrul vocii și maniera de a se comporta. Mai mult ca atât, astăzi fiica mea își imită, la supărare, bunelul care a fost toată viața profesor. Îi reușește perfect! De ce?! Pentru că intensitatea dorinței de afirmare, de dominare o provoacă să fie puternică ca și dânsul, să câștige competiția prin imaginea exterioară și puterea de a accenta cuvintele.

Micul Prinț este un personaj complex, ce conotează diverse semnificații, destinate atât copiilor, cât și adulților. Fiecare lector-receptor va dezvălui variate calități de caracter însumate în acest personaj. La o cercetare mai profundă observăm niște idei ce ne caracterizează pe noi, cei maturi. Micul Prinț privește lumea cu ochii inocenței, însă o analizează cu inima. Toate constatările lui pot alcătui o enciclopedie de idei filozofice.

Pentru a remarca abundența de povește prezentă în gândirea și vorbele Micului Prinț, am putea propune elevilor completarea următoarei scheme cu fragmente ce i-au impresionat cel mai mult și au caracter de citat:

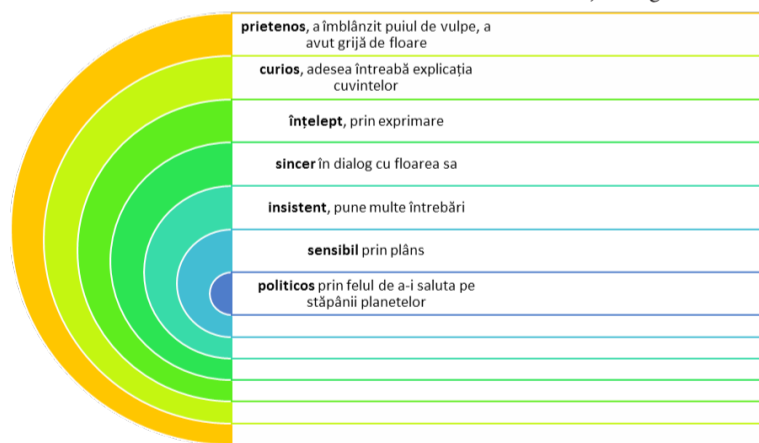
Nu e ușor să fii profesor, să fii mereu diferit, colorat în vestimentație și idei. Am observat că elevii mei sunt captivați și de culorile hainelor ce le port: rozul, albastrul, galbenul, albul le stimulează imaginația și creativitatea. De aceea fișa *Curcubeul stărilor personajului* este o strategie de a-i implica pe elevi în lectura selectivă a textului și dezvoltarea competenței specifice disciplinei – Integrarea experiențelor lingvistice și de lectură în contexte școlare și de viață, dând dovadă de atitudine pozitivă și interes.

Conexiunea profesor-elev devine inepuizabilă prin comunicare. O comunicare plină de empatie încurajează răspunsurile elevilor, îi face să simtă ceea ce vorbesc, drept rezultat informația trece în zona de confort și plăcere.

A scoate din „fântâna elevului” un răspuns înseamnă a scufunda căldarea mai la adânc, adică a reformula întrebările de mai multe ori, a incita elevul la discuție, a-l încuraja când este cazul. Elevul este asemenea unei ape – cu cât mai mult guști din ea, cu atât îți pare mai dulce. Cu cât mai mult te apropii de elev, cu atât îl descoperi mai mult, iar comunicarea didactică se transformă într-un act educațional cu finalități de lungă durată. În acest sens, *explozia stelară* devine o strategie ce oferă copilului posibilitatea de a relaționa textul cu sinele său. De exemplu, la studierea operii propuse pot fi adresate următoarele întrebări: *Ce este călătoria?* (vis,

dorință, imaginație, drum, evadare etc.); *Unde călătorim?* (în țări străine, în vis, la munte, la mare etc.); *Când călătorim?* (în vacanță, în concediu, când dorim etc.); *De ce călătorim?* (ca să ne relaxăm, ca să vedem lucruri frumoase, să ne satisfacem curiozitatea etc.); *Cu ce călătorim?* (cu avionul, cu trenul, cu gândul etc.)

Dau razele de soare la o parte, asemenea unei draperii, și salut respectuos cerul, cerul interiorului uman al copilului inocent care caută o cale de a-și atinge orizontul

de așteptare în calitate de cititor/receptor. Elevul deschide cartea plină de curiozitate, o deschide de fiecare dată cu noi așteptări și visuri – de a pătrunde în lumea imaginară a textului. Îmi sfătuiesc elevii să-și imagineze că sunt eroii din operele studiate, că depășesc obstacole și probe ca să devină, la sfârșit, magicieni ai cunoașterii acestei vieți. Este un adevărat mister atunci când citești un text reflexiv, meditativ, scris de elevi, este o altă lume pictată în cuvinte cu migală, cu acuratețe. În el sunt toate trăirile, toate emoțiile și fricile copilului. În această lume foșnetul gândului prinde viață. Vezi cum se plimbă eul-copil pe toate continentele subconștientului, simți cum vrea să zboare pasărea imaginației sale, să se înalțe spre cele mai nevăzute tărâmuri. Este de nedescris ceea ce trăiește un copil când scrie, când își prezintă textul și când îl poartă cu el în caiet. Acest caiet, care este proiecția Universului său, speranța zilei de mâine, felia de pâine spirituală a zilei de azi și, desigur, progresul evolutiv al zilei de ieri. Astfel, putem propune elevilor să redacteze o pagină de jurnal, pornind de la informația prezentă în capitolul IX al operei scriitorului francez: *Redactează pagina de jurnal a protagonistului Micul Prinț din ziua plecării.*

Exemplu:

Dimineața zilei Y

Astăzi a fost o zi dificilă. Sunt trist că-mi părăsesc floarea mea dragă. Cine va avea grijă de ea?! Ce voi face eu fără ea?! Oare îmi voi face alți prieteni?! Totuși, mi-am încălzit micul dejun la gura vulcanilor activi și m-am așezat comod pe vulcanul stins ca să mănânc ochiuri prăjite.

Vai! Mi-am udat floarea ultima dată, nu-mi pot stăpâni nici acum lacrimile. Dacă ar putea gândurile mele s-o ocrotească în continuare... Mi-e greu să plec... Totuși plec... Desenez floarea ca s-o am cu mine și în inima mea... Adio!

Prin urmare, capodopera lui Antoine de Saint-Exupery „Micul Prinț” reprezintă o lucrare ce reflectă atât valori spirituale, cât și sugestii educative utile copilului din societatea modernă. Însă toate ideile prețioase din operă trebuie transmise prin intermediul unor tehnici interesante, dinamice, care să captiveze elevii și să producă atât plăcerea lecturii, cât și euforia interpretării textului literar.

Prevenirea și gestionarea bullyingului prin educație

Departamentul Psihopedagogie, Psihologie și Management Educațional din cadrul Centrului Formare Continuă și Leadership al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” a desfășurat gratuit, online, la 3 decembrie 2022, seminarul metodologic cu genericul *Bullyingul prevenit și gestionat prin educație.*

La seminar au participat peste 175 cadre didactice, manageriale și părinți care, împreună cu formativii Violeta Vrabii (dr. lector univ.) și Diana Cebotari (psiholog, grad didactic superior, asistent univ.) au discutat despre: tipurile și caracteristicile bullyingului; unde și când pot avea loc acțiuni de bullying; tehnicile și regulile de auto-apărare etc.

De asemenea, au fost dezbătute consecințele bullyingului care pot favoriza absentismul, abandonul școlar, rezultatele academice scăzute, gândurile suicidale, anxietatea și depresia. Prin exemple aduse de experți participanții au fost îndemnați să recunoască cazurile de bullying și să se implice în soluționarea lor nu doar atunci când sunt implicați, dar și când

sunt martori. Exemple elocvente au fost puse în discuție și de invita-

tul special Ina Voroniuc, psiholog, grad didactic superior, care a ofe-

rit auditoriului o listă cu linkuri ce conțin informații utile din cadrul normativ în domeniu.

În final, participanții au fost de acord că în gestionarea bullyingului este primordială a face uz de direcțiile care pun la contribuție încrederea în sine, inteligența emoțională și discernământul. Aceștia au discutat mult timp după încheierea seminarului despre utilitatea activităților întreprinse și desfășurate în cadrul Centrului Formare Continuă și Leadership, încurajând inițierea altora, care ar presupune analizarea cazurilor concrete de bullying aduse în vizor chiar de pedagogi, manageri și părinți.

Oxana RAȘ

Premii pentru elevii pasionați de Educația pentru Media

Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI) a desemnat câștigătorii concursurilor de eseuri și materiale video la tema „De ce îmi place Educația pentru media?”, organizate în cadrul **Săptămânii Educației Media**, ediția 2022.

Concursurile au fost organizate pentru două categorii de elevi: din clasele primare și din clasele gimnaziale și liceale. Participanții mai mici au avut drept sarcină scrierea unui eseu la tema sus menționată, iar ceilalți au filmat și montat un material video cu același subiect. Pentru participarea la concurs au fost depuse 53 de materiale, dintre care 46 eseuri. Elevii de la treapta primară s-au ales cu cinci premii, iar cei de la treptele gimnaziale și liceale - cu trei. Mai jos vă propunem spre lectură eseul **Alexandrei Mardare**, elevă în clasa a IV-a la Liceul Teoretic „Al. I. Cuza” din Chișinău (învățătoare - Silvia Cricovan).

De ce îmi place Educația pentru media?

Îmi place foarte mult la școală. Școala pentru mine este locul care îmi dă putere care mă face să am încredere în propria persoană. Alături o am pe scumpa, draga și energica mea învățătoare, împreună cu care devenim și noi un vulcan de cunoștințe. Tot ea ne ghidează pe drumul limbii și literaturii române, ne arată calea spre rezolvarea celor mai complicate probleme, ne crește aripi cu ajutorul cărora vom zbura în viitor. Presupun că ea este și motivul pentru care părinții noștri au optat pentru ora opțională *Educația pentru media*.

Educația pentru media face parte din lista mea cu materii de studiu preferate. Lecțiile sunt foarte interesante. Conștientizez, acum înțeleg mai bine rolul mass-media în viața cotidiană, în societatea noastră. Zilnic învăț să pătrund și să utilizez rațional informația transmisă de media, să devin în viitor un consumator de media responsabil. Participând la activitățile desfășurate în cadrul orei, învăț să scriu articole pentru ziar. Mi-a plăcut extrem de mult lecția la care am transmis o felicitare muzicală pentru mama la radio Moldova 1. Nu pot să cred că părinții mei au crescut fără telefoane mobile, fapt despre care am aflat tot la lecție. Citind mai multe articole din ziare, îmi dezvolt abilitățile de gândire critică față de mesaje transmise de media. Învăț să fac diferențe între o informație adevărată și una care manipulează. De asemenea, sunt foarte importante momentele create în care trebuie să iau decizii și să acționez în cunoștință de cauză. În cadrul acestei ore fiecare elev are dreptul la exprimare. Avem stabilită și o regulă a clasei, analizăm situația și nu persoana, astfel învățăm unul de la altul. Astfel, am cunoscut ce înseamnă să activezi în calitate de jurnalist, cameraman, regizor, crainic la o emisiune televizată. În viitor vreau să îmbrățișez o profesie care ar avea legătură cu mass-media.

Pot să afirm cu sinceritate că *Educația pentru media* este un obiect interesant, iar lecțiile sunt deosebite. Aștept cu nerăbdare aceste ore. Mi-aș dori ca aceasta oră opțională să fie obligatorie, precum istoria, matematica etc., să fie studiată și la treapta gimnazială. Ar fi minunat.

Pentru conformitate,
Oxana PaRAȘciuc

Memorialul de judo „Vasile Luca”, la a 9-a ediție

Turneul Internațional de judo, rezervat juniorilor și consacrat memoriei emeritului antrenor și pedagog Vasile Luca, s-a desfășurat la acest sfârșit de toamnă, fiind organizat de Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport (USEFS) și găzduit de spațioasa sală din incinta aceleiași instituții.

La ceremonia festivă de deschidere a Memorialului, aflat la a 9-a ediție, au participat: Sergiu Gurin, secretar de stat la Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova; antrenorii Andrei Luca, fiul lui Vasile Luca și unul dintre conducătorii Centrului de pregătire a rezervelor olimpice din cadrul LRPS, alături de Victor Gorobeț, Mihai Leu ș.a.; Valeriu Corlăteanu și Marcel Trudov, ambii fiind campioni europeni la tineret și discipoli ai regretatului maestru, care a decedat în 2012. De remarcat că până în acel an turneul se numea „Invită Vasile Luca”, devenind unul tradițional, cu peste 15 ediții consecutive.

Turneu de amploare în memoria unui pedagog de excepție

Ediția din acest an a concursului a întrunit peste 300 de tineri sportivi din România, Ucraina și Republica Moldova. Atmosfera de bună voie ce domina în sala de sport a USEFS n-a scăzut din intensitatea și suspansul luptelor, oferind numerosului public un spectacol de zile mari, așa cum i-ar fi plăcut să vadă și lui Vasile Luca, unul dintre primii promotori ai judoului la noi în republică, care a fost un sportiv de forță, dar și un antrenor și pedagog de excepție.

Mai întâi pe tatami și-au făcut apariția judocanii categoriei de vârstă juniori (a.n. 2004-2006), demonstrând o tehnică rafinată, dar și o nedismulată dorință de a învinge, spre deliciul spectatorilor, prezenți în număr mare în sală. Iată numele premianților, ce și-au adjudecat în sudoarea frunții dreptul de a urca pe podiumul de premiere:

Cat. **50 kg**: 1. Iaroslav Ailoae (Liceul Republican cu Profil Sportiv din Chișinău, discipol al lui Andrei Luca), 2. Cătălin Plăcintă (LRPS), 3. Nichita Nogai (Școala Sportivă Specializată „Oleg Crețul” din capitală), Sergiu Karuntu (ȘS „Boris Petuhov” din Bălți); **55 kg**: Vlad Iakomi (Bălți), David Herta (LRPS), Timur Berdiev (ȘS Țaul, Dondușeni), Maxim Juc (CSC Dinamo); **60 kg**: David Grigori (ȘS Căușeni), Vasile Său (A. Luca), Valeriu Asaftei (CS Petrocub Hâncești), Sorin Foca (Hâncești); **66 kg**: Renat Croitoru (Centrul Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale), Alexandru Moraru (Hâncești), Radu Moisei (LRPS), An-

drii Hrișko (Zaporojie, Ucraina); **73 kg**: Vlad Mîtru (A. Luca), Ivan Timonen (ȘS Bender), Vlad Gropa (Dinamo), Pavel Cecoi (ȘS „O. Crețul”); **81 kg**: Antonio Gaina (ȘS „O. Crețul”), Ghenadi Cijevski (ȘS Bender), Ciprian Gribineț (LRPS), Marius Tăbîrță (A. Luca); **90 kg**: Aihan Nosibov (ȘS „O. Crețul”), Oleg Pohila (A. Luca), Egor Gațev (ȘS Tiraspol), Mihai Parasii (Liceul Intervențional Municipal cu Profil Sportiv din Chișinău); **100 kg**: Laurențiu Hotnog (ȘS „O. Crețul”), Ionuț Popei (ȘS Fălești); **+100 kg**: Ion Cimpoș (LRPS), Alexandr Matveev (Dinamo), Igor Sirbu (ȘS „O. Crețul”).

Cel mai valoros antrenor

„Aceste turnee valorifică bogata moștenire, una de-a dreptul inestimabilă, pe care a lăsat-o Moldovei Vasile Luca, unul dintre cei mai valoroși antrenori de judo de pe aceste meleaguri, poate chiar cel mai valoros. Mă bucur că organizatorii au reușit să desfășoare un turneu de o asemenea amploare, onorând memoria remarcabilului tehnician și profesor”, a menționat secretarul de stat al Ministerului Educației și Cercetării, Sergiu Gurin.

În continuare, pe saltelele de luptă au evoluat tineri cu anii de naștere între 2008 și 2010. În categoria de greutate de **38 kg** cei mai buni s-au dovedit a fi Nichita Guțu (campion) și Andrei Rusu (vicecampion), ambii discipoli ai lui Andrei Luca. Medalile de bronz le-au

revenit judocanilor Feodor Papanaga (ȘS Speranța din Chișinău) și Artiom Romanțciuc (ȘS Țaul).

În celelalte cântare, micii judoka au demonstrat următoarele rezultate - **42 kg**: 1. Ovidiu Gîncescu (ȘS „O. Crețul”), 2. Vlad Conopschi (A. Luca), 3. Roman Murzac (ȘS Bender), Gabriel Vicol (A. Luca); **46 kg**: Nelu Popa (ȘS „O. Crețul”), Danil Pogolșa (ȘS Tiraspol), Artiom Malearcuț (ȘS Bender), Ivan Rotașniuc (ȘS Tiraspol);

50 kg: Cristian Ivanov (ȘS „D. Atanasov” din Sângerei), David Trudov (A. Luca), Ianis Vasvari (CSM Baia Mare, România), Artemie Anghel (LRPS); **55 kg**: Sergiu Bejenari (A. Luca), Alex Marandici (Ialoveni), Igor Savițchi (ȘS Tiraspol), Liviu Roșu (LRPS); **60 kg**: Tudor Cozma (Ialoveni), Alex Gorea (ȘS „O. Crețul”), Ilie Oschin (ȘS „O. Crețul”), Ruslan Matveciuc (LRPS); **66 kg**: Egor Koserik (Bălți), Alexandru Marga (Hâncești), Alexandru Sirghi (ȘS „O. Crețul”), Vladimir Danisca (ȘS „O. Crețul”); **73 kg**: Alecsandru Sarghioliu (Școala Sportivă a Rezervelor Olimpice din Chișinău), Iaroslav Egorov (ȘS Bender), Veaceslav Panainte (Ialoveni), Dragoș Raileanu (ȘSRO); **+73 kg**: Cătălin Pleșca (ȘS „O. Crețul”), Dumitru Baciu (A. Luca), David Ciocan (LIMPS), David Motricală (Școala Sportivă Specializată de Lupte „Andrei Doga” din Chișinău).

La ceremonia de premiere, celor mai buni sportivi le-au fost înmănat ceupe, diplome și medalii.

„Vasile Luca a fost ca un părinte pentru mine. Tot ce am realizat mai bun îi datorez lui, maestrului. A investit în mine suflet și sănătate. Mă mândresc că am avut parte de un asemenea mentor”, a specificat unul dintre cei mai talentați elevi ai ilustrului antrenor, Valeriu Corlăteanu, dublu campion continental la tineret (1977, 1979) și multiplu campion al URSS.

Prezent la eveniment, Antrenorul Emerit al Republicii Moldova, Mihail Ciudin, a subliniat că „am colaborat din tinerețe cu Vasile Luca în cadrul Școlii Intervenționale Republicane cu Profil Sportiv din Chișinău (azi LRPS). A fost printre promotorii judoului chiar din 1975, când acesta sport în URSS a fost inclus pentru prima dată în Programul de pregătire a elevilor din școlile sportive. Discipolii săi au fost premianți practic la toate edițiile Campionatului unional, precum și campioni europeni.”

„Sunt 10 ani de când tata a trecut în eternitate. El a educat mai multe generații de sportivi, cu rezultate excepționale atât pe arena națională, cât și pe plan internațional. De când a fost inaugurat turneul „Invită Vasile Luca”, am ajuns la a 26-a ediție, ultima întrunind 26 de echipe. Competiția este un bun prilej pentru sportivii noștri să-și manifeste calitățile de performeri și să cinstească numele celui ce a creat baza judoului în Moldova”, a punctat Andrei Luca.

Iulian BOGATU

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et 4, birourile 214, 215, 216
Telefon: (022) 40 07 17, 40 07 52.
E-mail: ziar_upp@yahoo.com univers.pedagogic@gmail.com
Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Comanda nr. 8813.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

RESPONSABIL DE EDIȚIE ▶ Oxana Parașciuc
REDACTOR PRINCIPAL ▶ Nicolae Jantic
REPORTERI ▶ Iulian Bogatu, Silvia Țurcan
CORECTOR MACHETATOR ▶ Elvira Țăganaș-Pântea, Iurie Babi

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate. Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” - PM21741

„Moldpresa Grup” SRL

Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022> / publication/17